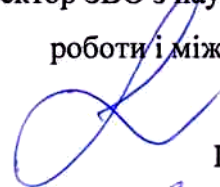

**МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ВІННИЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ім. М.І. ПИРОГОВА**

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор ЗВО з науково-педагогічної
роботи і міжнародних зв'язків

Інна АНДРУШКО

" 2 " вересня 2024 р.

ВК1.3 АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ

(назва навчальної дисципліни)

РОБОЧА ПРОГРАМА
навчальної дисципліни
з підготовки доктора філософії
на третьому (освітньо-науковому) рівні вищої освіти
галузі знань 22 Охорона здоров'я
(шифр і назва галузі знань)
Спеціальності 222 Медицина
(код і найменування спеціальності)

2024 рік

Робоча програма з дисципліни «**Академічна доброчесність**» з підготовки доктора філософії на третьому (освітньо-науковому) рівні вищої освіти, галузі знань 22 Охорона здоров'я Спеціальності 222 Медицина

„27” серпня 2024 року - 16с..

Розробники:

зав.кафедрою, д.мед.н., професор ЗВО Ігор СЕРГЕТА
к.мед.н., доцент ЗВО Ольга БРАТКОВА

Робоча програма обговорена на засіданні **кафедри загальної гігієни та екології**

Протокол від 28 серпня 2024 року № 1

Завідувач кафедри загальної гігієни та екології

(проф. ЗВО Ігор СЕРГЕТА)

28 серпня 2024 року

Схвалено методичною радою медико-теоретичних дисциплін Вінницького національного медичного університету ім. М.І. Пирогова за напрямом підготовки другого (магістерського) рівня вищої освіти у галузі знань 22 Охорона здоров'я

Протокол від 30 серпня 2024 року №1

30 серпня 2024 року Голова

проф. ЗВО Олександр ОЧЕРЕДЬКО

ВСТУП

Програма вивчення навчальної дисципліни «Академічна доброчесність» складена на основі:

освітньо-наукової програми «Медицина» підготовки фахівців третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти освітньої кваліфікації «Доктор філософії у галузі охорони здоров'я», галузі знань 22 «Охорона здоров'я» спеціальності 222 «Медицина» у ВНМУ ім. М.І. Пирогова;

навчального плану для спеціальності 222 «Медицина» на 2024-2025 навчальний рік;

чинного положення про організацію освітнього процесу у Вінницькому національному медичному університеті ім. М.І. Пирогова;

примірної програми навчальної дисципліни «Академічна доброчесність» підготовки фахівців фахівців третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти освітньої кваліфікації «Доктор філософії у галузі охорони здоров'я», галузі знань 22 «Охорона здоров'я» спеціальності 222 «Медицина».

1. Опис навчальної дисципліни (анотація)

Освітньо-науковий рівень вищої освіти передбачає здобуття особою теоретичних знань, умінь, навичок та інших компетентностей, достатніх для продукування нових ідей, розв'язання комплексних проблем у галузі професійної та/або дослідницько-інноваційної діяльності, оволодіння методологією наукової та педагогічної діяльності, а також проведення власного наукового дослідження, результати якого мають наукову новизну, теоретичне та практичне значення з послідуочим оприлюдненням у вигляді наукових публікацій за засадах академічної доброчесності (Закон України «Про вищу освіту», 2014).

Аспіранту винесені питання оволодіння глибинними професійними знаннями щодо академічної доброчесності у освітньому та науковому середовищі, особливо при підготовці наукових публікацій, у спілкуванні із здобувачами вищої освіти та науково-педагогічними працівниками.

Програма є частиною освітньої програми підготовки докторів філософії в рамках професійної спеціалізації, і розрахована на 1,5 кредитів, які засвоюються протягом першого року навчання.

Статус навчальної дисципліни: загальнонаукова, вибіркова

Предметом вивчення даного курсу є вивчення формування культури наукового пошуку та наукових досліджень, академічного письма і педагогічного викладання в закладі вищої освіти на підставі урахування основних принципів академічної доброчесності, моральних і та правових аспекті наукової і освітньої діяльності у контексті сучасних вимог до дотримання академічної доброчесності, що існують у світових практика та в Україні.

Міждисциплінарні зв'язки: відповідно до навчального плану вивчення навчальної дисципліни «Академічна доброчесність», коли аспірантом набуті відповідні знання з основних базових дисциплін на II рівні вищої освіти, а також дисциплін: Історія філософії, як методологічна основа розвитку науки та цивілізації, Англійська мова у науково-медичному спілкуванні, медична етика та деонтологія, Культура мови лікаря: термінологічний аспект, Публікаційна активність та наукометричні бази даних, Біоетичні та медико-правові основи, Написання, фінансування та управління науковими проектами, реєстрація прав інтелектуальної власності наукових досліджень, з якими інтегрується програма. У свою чергу, навчальна дисципліна «Академічна доброчесність» формує засади поглибленого вивчення аспірантом наступних дисциплін: Медична етика та деонтологія, Біоетичні та медико-правові основи наукових досліджень, Історія філософії як методологічна основа розвитку науки та цивілізації, Мова сучасного наукового тексту, Англійська мова у науково- медичному спілкуванні тощо.

2. Мета та завдання навчальної дисципліни:

2.1. Метою навчальної дисципліни «Академічна доброчесність» є ґрунтовне вивчення аспірантами та іншими категоріями осіб, які навчаються, основних принципів академічної

добročесності в закладах вищої освіти; формування серед здобувачів освіти засад академічної культури та етики, забезпечення їх необхідними знаннями та інструментами, володіння якими є необхідним для дотримання вимог доброчесності в ході проведення наукових досліджень та виконання освітньої діяльності.

2.2. До основних завдань навчальної дисципліни слід віднести:

формування уявлення про місце і роль академічної доброчесності в науковій і освітній діяльності;

ознайомлення здобувачів освіти з нормативно-правовою базою з питань дотримання сучасних норм академічної доброчесності;

формування умінь застосовувати отримані знання у сфері академічної доброчесності під час виконання наукової, навчальної та виховної роботи;

сприяння формуванню навичок коректної роботи з джерелами сучасної наукової інформації та адекватного посилення на них в процесі наукового дослідження;

отримання адекватної інформації щодо механізмів контролю за дотриманням принципів та правил академічної культури та доброчесності.

2.3. Компетентності та результати навчання, формуванню яких сприяє дисципліна (взаємозв'язок з нормативним змістом підготовки здобувачів вищої освіти, сформульованим у термінах результатів навчання у Стандарті).

Згідно з вимогами стандарту дисципліна забезпечує набуття студентами компетентностей:

Інтегральна компетентність. Здатність розв'язувати комплексні проблеми в галузі професійної медичної діяльності, проводити оригінальне наукове дослідження та здійснювати дослідницько-інноваційну діяльність в галузі охорони здоров'я на основі глибокого переосмислення наявних та створення нових цілісних теоретичних або практичних знань та/або професійної практики.

Загальні компетентності:

ЗК 1. Здатність до підвищення професійної кваліфікації

ЗК 2. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел

ЗК 3. Здатність виявляти, ставити та вирішувати проблеми, генерувати ідеї.

ЗК 4. Здатність розробляти та управляти проектами

ЗК 5. Здатність до спілкування у професійному середовищі та з представниками інших професій у національному та міжнародному контексті.

ЗК 6. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

Спеціальні (Фахові, предметні) компетентності (СК):

ФК1. Здатність до розуміння предметної області за обраним науковим напрямом та освітньою діяльністю

ФК2. Здатність виявляти потребу в додаткових знаннях у сфері медицини та за напрямком наукових досліджень, генерувати наукові гіпотези

ФК3. Здатність формулювати дослідницьке питання, розробляти проект наукового дослідження

ФК4. Здатність обирати методи та кінцеві точки дослідження відповідно до цілей та завдань наукового проекту.

ФК6. Здатність інтерпретувати результати наукових досліджень, проводити їх коректний аналіз та узагальнення

ФК7. Здатність до впровадження нових знань (наукових даних) в науку, освіту та інші сектори суспільства.

ФК8. Здатність представлення результатів наукових досліджень в усній і письмовій мові відповідно до національних та міжнародних стандартів

ФК11. Дотримання етики та академічної доброчесності

Результати навчання:

Інтегративні кінцеві програмні результати навчання, формуванню яких сприяє навчальна дисципліна:

ПРН 1. Демонструвати безперервний розвиток власного інтелектуального та загальнокультурного рівню, самореалізації

ПРН 2. Інтерпретувати та аналізувати інформацію з використанням новітніх інформаційних технологій

ПРН 3. Виявляти невирішені проблеми у предметній області, формувати питання та визначати шляхи їх рішення

ПРН 4. Формувати наукові гіпотези, мету і завдання наукового дослідження

ПРН 5. Розробляти дизайн та план наукового дослідження

ПРН 7. Пояснювати принципи, специфічність та чутливість методів дослідження, інформативність обраних показників

ПРН 9. Аналізувати результати наукових досліджень, використовувати методи статистичного дослідження

ПРН 10. Впроваджувати результати наукових досліджень у освітній процес, медичну практику та суспільство

ПРН 11. Презентувати результати наукових досліджень у формі презентації, постерних доповідей, публікацій

ПРН 12. Розвивати комунікації в професійному середовищі й громадській сфері

ПРН 16. Дотримуватися етичних принципів при роботі з пацієнтами, лабораторними тваринами

ПРН 17. Дотримуватися академічної доброчесності, нести відповідальність за достовірність отриманих наукових результатів

Результати навчання

Після успішного завершення курсу аспірант має володіти як фундаментальними теоретичними знаннями, так і практичними навичками для проведення наукових досліджень.

Аспірант повинен ЗНАТИ:

1. Визначення та складові академічної доброчесності згідно із Законом України «Про освіту» та «Про вищу освіту».
2. Фундаментальні цінності (чесність, довіра, справедливість, повага, відповідальність), на яких базується Academic Integrity.
3. Нормативно-правову базу України щодо авторського права та боротьби з плагіатом у науковій сфері.
4. Міжнародні стандарти та кодекси, такі як «Європейський кодекс академічної доброчесності» та діяльність ICAI.
5. Класифікацію порушень: чітку різницю між плагіатом, самоплагіатом, фабрикацією та фальсифікацією даних.
6. Поняття академічного саботажу та хабарництва як форм деструктивного впливу на освітньо-науковий процес.
7. Історію розвитку принципів цитування та формування «кодексів честі» у провідних університетах світу.
8. Різновиди плагіату: від дослівного запозичення до неналежного перефразування та «наукового гострайтингу» (робіт на замовлення).
9. Специфіку академічної етики у закладах медико-фармацевтичного профілю (біоетика та відповідальність за дані клінічних досліджень).
10. Принципи роботи антиплагіатних систем (Strikeplagiarism, Unicheck тощо) та алгоритми, за якими вони виявляють збіги.
11. Міжнародні стилі цитування (APA, MLA, Vancouver, Harvard), що використовуються у сучасній медичній науці.
12. Вимоги до академічного перекладу: як коректно інтегрувати іноземні джерела у власне дослідження без порушення прав автора.
13. Правові наслідки та санкції за порушення доброчесності (відмова у присудженні ступеня, позбавлення звання, відрахування).
14. Роль корпоративної етики та зміст «Кодексу академічної доброчесності ВНМУ ім. М.І. Пирогова».
15. Методи профілактики академічної нечесності серед здобувачів та викладачів (індивідуалізація завдань, просвітницька робота).

повинен ВМІТИ:

1. Коректно оформлювати посилання на всі види використаних джерел (тексти, зображення, статистичні дані, програмний код).
2. Використовувати методи парафразу та резюмування чужих ідей таким чином, щоб зберігався сенс, але не порушувалася авторська унікальність тексту.
3. Проводити самостійну перевірку власних наукових праць на наявність текстових запозичень за допомогою спеціалізованого ПЗ.
4. Інтерпретувати звіти подібності антиплагіатних програм, розрізняючи коректне цитування, загальновживані терміни та реальний плагіат.
5. Документувати хід наукового дослідження, щоб уникнути звинувачень у фабрикації чи фальсифікації результатів.
6. Дотримуватися принципів конфіденційності та анонімності при роботі з даними пацієнтів або результатами опитувань.
7. Укладати списки використаної літератури згідно з вимогами ДСТУ або міжнародних стандартів, обраних видавництвом.
8. Критично аналізувати наукові джерела на предмет їхньої доброчесності (виявлення «хижацьких» видань).
9. Вести наукову дискусію, дотримуючись норм етики, поважаючи опонентів та їхній інтелектуальний внесок.
10. Коректно оформлювати переклади фрагментів іноземних праць, вказуючи авторство першоджерела.
11. Розрізняти власні нові ідеї та результати, отримані у попередніх дослідженнях, для уникнення самоплагіату.
12. Застосовувати навички академічного письма для створення логічних, структурованих та оригінальних наукових текстів.
13. Виявляти ознаки академічного саботажу або обману в освітньому середовищі та адекватно на них реагувати.
14. Консультувати колег та молодших студентів щодо правил дотримання академічної доброчесності у навчанні та науці.
15. Відстоювати власну наукову позицію та авторські права у разі виникнення спірних питань щодо інтелектуальної власності.

3. Інформаційний обсяг навчальної дисципліни

Програма вивчення дисципліни включає 1 модуль, до складу якого входить 1 змістовий модуль

На вивчення навчальної дисципліни відводиться 45 годин – 1,5 кредита ЄКТС.

Модуль 1: 45 годин, 1,5 кредита

Опис навчального плану з дисципліни

Структура навчальної дисципліни	Кількість годин			СР	Рік навчан ня	Вид контролю
	Всього годин/ кредитів ECTS	Аудиторних				
		Лекцій	Практичних			
	45 годин/ 1,5 кредита	14	16	15	1	
Модуль 1 Академічна доброчесність 1 змістовий модуль	45 годин/ 1,5 кредита	14	16	15	1	ПК-Диференційований залік

Примітка: 1 кредит ECTS становить 30 академічних годин.

Аудиторне навантаження становить 66,6%, СРС – 33,3%.

Модуль 1. Академічна доброчесність

Змістовий модуль 1. Академічна доброчесність

Тема 1. Визначення академічної доброчесності. Причини формування сучасної глобальної кризи у сфері академічної доброчесності.

Тема 2. Академічна доброчесність (Academic Integrity) та національна специфіка трактування поняття.

Тема 3. Нормативно-правові засади боротьби з плагіатом у освітньому процесі.

Тема 4. Основні види порушення академічної доброчесності. Фабрикація й фальсифікація даних у науці: визначення, витоки, способи виявлення. Хабарництво.

Тема 5. Поняття академічного плагіату. Його різновиди. Плагіат у науковій діяльності.

Тема 6. Історія формування принципів коректного використання чужого тексту. Коректна робота з джерелами наукового дослідження. Шляхи запобігання науковому плагіату. Антиплагіатні програми.

Тема 7. Академічна недоброчесність у освітньому процесі. Історія вивчення проблеми й боротьби з нею.

Тема 8. Плагіат у освітньому процесі. Плагіат у викладацькій діяльності. Порушення принципів академічної доброчесності викладачами: обман, хабарництво, необ'єктивне оцінювання.

Тема 9. Плагіат у навчальній діяльності здобувачів вищої освіти: причини поширеності й способи вирішення проблеми.

Порушення принципів академічної доброчесності здобувачів вищої освіти: обман, списування.

Тема 10. Шляхи боротьби з академічною недоброчесністю в освітньому процесі.

4. Структура навчальної дисципліни

№ з/п	Назви змістових модулів і тем	Всього	Кількість годин		
			Лекції	Практичні заняття	Самостійна робота
Модуль 1. Академічна доброчесність					
Змістовий модуль 1. Академічна доброчесність					
1.	Тема 1. Визначення академічної доброчесності. Причини формування сучасної глобальної кризи у сфері академічної доброчесності.	4	2	–	2
2.	Тема 2. Академічна доброчесність (Academic Integrity) та національна специфіка трактування поняття.	4		2	2
3.	Тема 3. Нормативно-правові засади боротьби з плагіатом у освітньому процесі.	5	2	1	2
4.	Тема 4. Основні види порушення академічної доброчесності. Фабрикація й фальсифікація даних у науці: визначення, витоки, способи виявлення. Хабарництво.	5	2	1	2
5.	Тема 5. Поняття академічного плагіату. Його різновиди. Плагіат у науковій діяльності.	6	2	2	2

6.	Тема 6. Історія формування принципів коректного використання чужого тексту. Коректна робота з джерелами наукового дослідження. Шляхи запобігання науковому плагіату. Антиплагіатні програми.	9	2	6	1
7.	Тема 7. Академічна недоброчесність у освітньому процесі. Історія вивчення проблеми й боротьби з нею.	3	2	–	1
8.	Тема 8. Плагіат у освітньому процесі. Плагіат у викладацькій діяльності. Порушення принципів академічної доброчесності викладачами: обман, хабарництво, необ'єктивне оцінювання.	2	-	1	1
9.	Тема 9. Плагіат у навчальній діяльності здобувачів вищої освіти: причини поширеності й способи вирішення проблеми. Порушення принципів академічної доброчесності здобувачів вищої освіти: обман, списування.	2	-	1	1
10.	Тема 10. Шляхи боротьби з академічною недоброчесністю в Освітньому процесі.	5	2	2	1
	Разом за змістовим модулем 1	45	14	16	15
	Аудиторне навантаження становить 66,6%, СРС – 33,3%.				
	Диференційований залік				
	Разом за дисципліну	45	14	16	15

5. Теми лекцій

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Визначення академічної доброчесності. Причини формування сучасної глобальної кризи у сфері академічної доброчесності. Академічна доброчесність (Academic Integrity) та національна специфіка трактування поняття.	2
2.	Нормативно-правові засади боротьби з плагіатом у освітньому процесі.	2
3.	Основні види порушення академічної доброчесності. Фабрикація й фальсифікація даних у науці: визначення, витоки, способи виявлення. Хабарництво.	2
4.	Поняття академічного плагіату. Його різновиди. Плагіат у науковій діяльності.	2
5.	Історія формування принципів коректного використання чужого тексту. Коректна робота з джерелами наукового дослідження. Шляхи запобігання науковому плагіату. Антиплагіатні програми.	2
6.	Академічна недоброчесність у освітньому процесі. Історія вивчення проблеми й боротьби з нею. Плагіат у освітньому процесі. Плагіат у викладацькій діяльності. Порушення принципів академічної доброчесності викладачами: обман, хабарництво, необ'єктивне оцінювання.	2
7.	Плагіат у навчальній діяльності здобувачів вищої освіти: причини поширеності й способи вирішення проблеми. Порушення принципів академічної доброчесності здобувачів вищої освіти: обман, списування. Шляхи боротьби з академічною недоброчесністю в освітньому процесі.	2
Усього		14

6. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Академічна доброчесність (Academic Integrity) та національна специфіка трактування поняття.	2
2.	Нормативно-правові засади боротьби з плагіатом у освітньому процесі.	1
3.	Основні види порушення академічної доброчесності. Фабрикація й фальсифікація даних у науці: визначення, витоки, способи виявлення. Хабарництво.	1
4.	Поняття академічного плагіату. Його різновиди. Плагіат у науковій діяльності.	2
5.	Історія формування принципів коректного використання чужого тексту. Коректна робота з джерелами наукового дослідження. Шляхи запобігання науковому плагіату. Антиплагіатні програми.	6

6.	Плагіат у освітньому процесі. Плагіат у викладацькій діяльності. Порухення принципів академічної доброчесності викладачами: обман, хабарництво, необ'єктивне оцінювання.	1
7.	Плагіат у навчальній діяльності здобувачів вищої освіти: причини поширеності й способи вирішення проблеми. Порухення принципів академічної доброчесності здобувачів вищої освіти: обман, списування.	1
8.	Шляхи боротьби з академічною недоброчесністю в освітньому процесі. Диференційований залік.	2
Усього		16

7. Самостійна робота

№ з/п	Тема	Кількість годин
1.	Визначення академічної доброчесності. Причини формування сучасної глобальної кризи у сфері академічної доброчесності.	2
2.	Академічна доброчесність (Academic Integrity) та національна специфіка трактування поняття.	2
3.	Нормативно-правові засади боротьби з плагіатом у освітньому процесі.	2
4.	Основні види порушення академічної доброчесності. Фабрикація й фальсифікація даних у науці: визначення, витоки, способи виявлення. Хабарництво.	2
5.	Поняття академічного плагіату. Його різновиди. Плагіат у науковій діяльності.	2
6.	Історія формування принципів коректного використання чужого тексту. Коректна робота з джерелами наукового дослідження. Шляхи запобігання науковому плагіату. Антиплагіатні програми.	1
7.	Академічна недоброчесність у освітньому процесі. Історія вивчення проблеми й боротьби з нею.	1
8.	Плагіат у освітньому процесі. Плагіат у викладацькій діяльності. Порухення принципів академічної доброчесності викладачами: обман, хабарництво, необ'єктивне оцінювання.	1
9.	Плагіат у навчальній діяльності здобувачів вищої освіти: причини поширеності й способи вирішення проблеми. Порухення принципів академічної доброчесності здобувачів вищої освіти: обман, списування.	1
10.	Шляхи боротьби з академічною недоброчесністю в освітньому процесі.	1
Усього		15

8. Індивідуальні завдання: Здійснення перевірки наукової продукції на наявність плагіату з використанням антиплагіатних програм, перевірка адекватності наведення посилань на сучасні наукові літературні джерела у наукових публікаціях, оцінка якості використання академічного письма з позицій забезпечення академічної доброчесності. Рекомендовані теми для доповідей.

1. Глобальна криза академічної доброчесності в ХХІ столітті: передумови та наслідки для науки.

2. Еволюція поняття Academic Integrity: від університетських традицій до міжнародних стандартів.

3. Вплив «економіки уваги» та рейтингової гонитви на формування академічної недоброчесності.

4. Порівняльний аналіз національних моделей академічної доброчесності (досвід США, ЄС та України).

5. Законодавча база України щодо забезпечення академічної доброчесності: здобутки та прогалини.
6. Міжнародне право та захист авторських прав у контексті академічного плагіату.
7. Процедура притягнення до академічної відповідальності: юридичний та етичний аспекти.
8. Психологія та механізми фабрикації даних у природничих та гуманітарних науках.
9. Фальсифікація результатів експериментів: методи виявлення та відомі історичні прецеденти.
10. Корупційні ризики та хабарництво в системі вищої освіти: інституційні запобіжники.
11. Криза відтворюваності (Reproducibility Crisis) як наслідок маніпуляцій з науковими даними.
12. Типологія наукового плагіату: від прямого копіювання до крадіжки ідей.
13. Самоплагіат у наукових публікаціях: де проходить межа між розвитком теми та порушенням етики?
14. Специфіка плагіату в перекладних текстах та методи його ідентифікації.
15. Конфлікт авторства: проблема «гостьового» та «примарного» співавторства.
16. Культура цитування: історичний розвиток норм посилення на чужі праці.
17. Методика парафразування: як передати зміст джерела, не порушуючи етичних норм.
18. Порівняльний огляд сучасних антиплагіатних програм (StrikePlagiarism, Unicheck, Turnitin).
19. Виклики генеративного штучного інтелекту: чи є текст від ChatGPT плагіатом?
20. Використання менеджерів цитування (Zotero, Mendeley) як інструменту технічного запобігання плагіату.
21. Етика викладача: проблема необ'єктивного оцінювання та фаворитизму.
22. Плагіат у навчально-методичних працях викладачів: причини та наслідки.
23. Конфлікт інтересів у діяльності науково-педагогічних працівників.
24. Педагогічна етика як запобіжник академічному обману в університеті.
25. Феномен списування в цифрову епоху: від паперових шпаргалок до смарт-гаджетів.
26. Причини поширеності академічного обману серед студентів: соціологічний аспект.
27. Вплив академічної недоброчесності під час навчання на подальшу професійну деформацію.
28. Побудова внутрішньої системи забезпечення якості освіти через призму доброчесності.
29. Роль Комісій з етики в університетах: медіація та розв'язання конфліктів.
30. Формування середовища нульової толерантності до плагіату: кращі практики українських вишів.

9. Завдання для самостійної роботи

Самостійна робота включає теоретичну підготовку до практичних занять, опанування практичними навичками під час аудиторних занять відповідно до теми та практичної мети заняття, самостійне здобуття знань по темах, які не входять до плану аудиторних занять, аналіз та узагальнення інформації при підготовці до підсумкового контролю з дисципліни.

10. Форма і методи навчання

Форма навчання: денна. В умовах воєнного стану, надзвичайних ситуацій або надзвичайного стану (особливого періоду) форма здобуття освіти встановлюється згідно рішень органів виконавчої влади, ВЦА, місцевого органу управління освіти та Вінницького національного медичного університету для створення безпечного освітнього середовища.

Традиційні методи навчання: словесні; наочні; практичні.

Словесні: читання лекцій, роз'яснення за темами на практичних заняттях.

Методи навчально-пізнавальної діяльності: пояснювально-ілюстративний метод, репродуктивний метод, метод проблемного викладу, частково-пошуковий або евристичний метод, дослідницький метод.

Методи стимулювання й мотивації навчально-пізнавальної діяльності: індуктивні і дедуктивні методи навчання, методи стимулювання і мотивації навчання.

Методи контролю як методи навчання (контролю з боку викладача, самоконтролю, взаємоконтролю, самокорекції, взаємокорекції).

Наочні: показ презентацій лекцій у PowerPoint, демонстрація навчальних відеофільмів.

Практичні: конспектування лекцій, опрацювання за темами на практичних заняттях, підготовка та виступи з доповідями.

Методи контролю:

- Опитування (бліцопитування) та перевірка (вибіркова або фронтальна) теоретичних знань
- Диспути;
- Кейс-study (аналіз ситуаційних завдань)

11. Методи контролю та критерії оцінювання

Поточний контроль здійснюється у ході вивчення конкретної теми на кожному практичному занятті для визначення рівня сформованості окремої навички або вміння, якості засвоєння певної порції навчального матеріалу шляхом спостереження за навчально-пізнавальною діяльністю на заняттях, усного опитування, письмового контролю знань і умінь за допомогою письмових робіт (письмові відповіді на питання, вирішення ситуативних задач), дискусій, рольових ігор з теми заняття та тестового контролю з використанням набору стандартизованих завдань. Знання студента з теми та певного розділу оцінюють традиційною оцінкою згідно чинного положення про організацію освітнього процесу у ВНМУ ім. М.І.Пирогова.

Підсумковий контроль засвоєння дисципліни проводиться у вигляді диференційованого заліку відповідно до Основних положень організації освітнього процесу у ВНМУ та навчального плану ОНП «Медицина».

Критерії оцінювання засвоєння теоретичних знань та виконання практичних навичок під час підсумкового контролю

Основні критерії:

- Правильність, повнота та обсяг знань, їх точність;
- Якість відповіді здобувача освіти (обґрунтування, грамотність, чіткість)
- Навички використання теоретичних знань та умінь.

Оцінка з дисципліни «Академічна доброчесність» визначається з урахуванням поточної навчальної діяльності аспіранта із відповідних тем за традиційною 4-бальною системою (відмінно, добре, задовільно, незадовільно) з подальшим перерахунком у 120-бальну шкалу.

Критерії оцінювання під час практичних занять:

Оцінка «відмінно» ставиться у випадку, коли аспірант знає зміст заняття та лекційний матеріал у повному обсязі, ілюструючи відповіді різноманітними прикладами; дає вичерпні, точні та змістовні відповіді без будь-яких підказок; викладає матеріал без помилок і похибок; вільно вирішує задачі та виконує практичні завдання різного ступеню складності, самостійно генерує інноваційні ідеї.

Оцінка «добре» ставиться за умови, коли аспірант знає зміст заняття та добре його розуміє, відповіді на питання викладає правильно, послідовно та систематично, але вони не є вичерпними, хоча на додаткові питання аспірант відповідає без помилок; вирішує всі задачі і виконує практичні завдання, відчувачи складнощі лише у найважчих випадках.

Оцінка «задовільно» ставиться аспірантові на основі його знань всього змісту заняття та при задовільному рівні його розуміння. Аспірант спроможний вирішувати видозмінені (спрощені) завдання за допомогою підказок; вирішує задачі та виконує практичні навички, відчувачи складнощі у простих випадках; не спроможний самостійно систематично викласти відповідь, але на прямо поставлені запитання відповідає правильно.

Оцінка «незадовільно» ставиться, коли аспірант не володіє обов'язковим мінімумом знань з програмного матеріалу та практичними навичками, відповідь не має конкретного характеру та жодної правильної думки або дає лише приблизну відповідь на одне-два запитання.

Оцінювання самостійної роботи здобувача освіти

Самостійна робота аспіранта оцінюється під час проведення підсумкового заняття шляхом усного опитування з тем, які не ввійшли до плану аудиторних занять. Оцінювання підготовлених повідомлень, презентацій з обраної теми здійснюється традиційною оцінкою

Оцінка «**відмінно**» виставляється аспіранту, який глибоко і всебічно розкрив проблему, логічно виклав основні питання, навів приклади із сучасних інформаційних джерел. Він уміє пов'язати матеріал даної теми з вивченими раніше розділами, що свідчить здатність аналізувати вивчений матеріал, а також чітко демонструє значення засвоєних теоретичних знань для практичної медицини.

Оцінка «**добре**» виставляється аспіранту, який знає і добре володіє теоретичним матеріалом, змістовно розкрив основні питання теми та її значення, але при цьому не виходив за межі посібника, методичних рекомендацій.

Оцінка «**задовільно**» виставляється аспіранту, який розкрив базові поняття та визначення з рекомендованої теми, але не розкрив її повністю, не розуміє медичних аспектів теми, не може пов'язати теоретичний матеріал із практикою.

Оцінка «**незадовільно**» виставляється, якщо робота не виконана.

Оцінювання індивідуальної роботи здобувача освіти

Здійснюється на підставі виконання індивідуальних завдань, інструментальних та тестових наукових досліджень, підготовки доповідей на засіданнях наукових конференцій, підготовка наукових статей, раціоналізаторських пропозицій, патентів, методичних рекомендацій, інформаційних листів, галузевих нововведень. В залежності від складності та важливості індивідуальної роботи студенту нараховують бали від 6 до 12.

Критерії оцінювання під час підсумкового заняття:

Оцінка «**відмінно**» виставляється у випадку, коли аспірант знає зміст тем дисципліни та лекційний матеріал у повному обсязі, ілюструючи відповіді різноманітними прикладами; дає вичерпні, точні та ясні відповіді без будь-яких навідних питань; викладає матеріал без помилок і похибок; вільно вирішує задачі та виконує практичні завдання різного ступеню складності, самостійно генерує інноваційні ідеї.

Оцінка «**добре**» виставляється за умови, коли аспірант знає зміст тем дисципліни та добре його розуміє, відповіді на питання викладає правильно, послідовно та систематично, але вони не є вичерпними, хоча на додаткові питання аспірант відповідає без помилок; вирішує всі задачі і виконує практичні завдання, відчувачи складнощі лише у найважчих випадках.

Оцінка «**задовільно**» ставиться аспірантові на основі його знань всього змісту дисципліни та при задовільному рівні його розуміння. Аспірант спроможний вирішувати видозмінені (спрощені) завдання за допомогою навідних питань; вирішує задачі та виконує практичні навички, відчувачи складнощі у простих випадках; не спроможний самостійно систематично викласти відповідь, але на прямо поставлені запитання відповідає правильно.

Оцінка «**незадовільно**» виставляється коли аспірант не володіє обов'язковим мінімумом знань з програмного матеріалу та практичними навичками, відповідь не має конкретного характеру та жодної правильної думки або дає лише приблизну відповідь на одне-два запитання.

Система перерахунку балів отриманих аспірантами

Дисципліна «Академічна доброчесність» вивчається протягом 1 року навчання.

Підсумковий контроль (оцінка за дисципліну) визначається як сума оцінок поточної навчальної діяльності (до 120 балів) та оцінки кінцевого контролю – диференційного заліку (до 80 балів) і має складати від 122 (мінімум набраних балів, при яких підсумковий контроль вважається зарахованим) та максимально 200 балів.

Поточну успішність вираховують за весь курс вивчення дисципліни і визначають середнє значення традиційної оцінки, яку перераховують у рейтингові бали згідно 120- бальної шкали згідно рішення Вченої ради ВНМУ.

Підсумкове заняття (диференційований залік) здійснюється після завершення вивчення поточних тем. До підсумкового заняття допускаються аспіранти, які виконали всі види робіт, передбачені навчальною програмою, та при вивченні дисципліни набрали поточну кількість балів, не меншу за мінімальну – 72 бали.

Форма проведення диференційованого заліку є стандартизованою і включає контроль теоретичної і практичної підготовки. Інструкція оцінювання іспитів та диференційних заліків згідно рішення Вченої Ради ВНМУ (в основних положеннях з організації навчального процесу).

Кількість балів за диференційований залік відповідає шкалі: оцінка «5» 80–71 бал, оцінка

«4» – 70–61 бал, оцінка «3» 60–50 балів. Максимальна кількість балів за диференційований залік дорівнює 80. Підсумкове заняття вважається зарахованим, якщо аспірант набрав не менше 50 балів.

Отримані бали за підсумковий контроль відповідають фіксованій шкалі оцінок: оцінка «5» 200–180 бал, оцінка «4» – 179–160 балів, оцінка «3» 159–122 бали.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою для диференційованого заліку
180-200	A	відмінно
170-179,99	B	добре
160-169,99	C	
141-159,99	D	
122-140,99	E	задовільно
60-121,99	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
0-59,99	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

12. Методичне забезпечення.

Зміст підготовки фахівців зумовлюється системою розроблених в університеті та узгоджених в установленому порядку навчально-методичних документів зі спеціальності (навчально-методичний комплекс спеціальності – НМКС) та з окремих дисциплін (навчально-методичний комплекс дисципліни – НМКД).

НМКС включає: концепцію підготовки фахівців; стандарти вищої освіти; робочі навчальні програми дисциплін.

НМКД включає: робочу навчальну програму дисципліни; плани практичних занять; завдання для самостійної роботи студентів; систему контролю знань (перелік питань до заліку, критерії оцінки, регламент проведення заліку з дисципліни); перелік програмних питань; список рекомендованої літератури; матеріали методичного забезпечення (тексти лекцій, методичні рекомендації для самостійної роботи студентів при підготовці до практичних занять, методичні вказівки для самостійної поза аудиторної роботи студентів, методичні вказівки для викладачів).

11. Рекомендована література

Основна література

1. Артюхов А. Є., Вихляєв М. С. Академічна доброчесність: від теорії до практики : монографія. Київ : Видавничий дім «Гельветика», 2021. 256 с.
2. Белінська О. В. Етичні засади наукових досліджень та академічна доброчесність : навч. посіб. Одеса : Фенікс, 2022. 180 с.
3. Бондаренко В. В. Академічна доброчесність в системі вищої освіти України: правові та етичні аспекти. Харків : Право, 2023. 210 с.
4. Гаєвська Л. А. Культура академічної доброчесності здобувача наукового ступеня : посібник. Київ : КНУ, 2024. 145 с.
5. Данилюк І. В. Психологія академічної чесності : курс лекцій. Київ : Логос, 2022. 192 с.
6. Доценко О. М. Міжнародні стандарти академічної доброчесності та їх імплементація в Україні. Львів : Світ, 2023. 302 с.
7. Коваль Л. В. Основи академічного письма та доброчесності : підручник. Дніпро : Журфонд, 2021. 240 с.
8. Кравченко О. П. Академічна доброчесність як чинник якості вищої освіти. Тернопіль : Підручники і посібники, 2025. 168 с.
9. Кузнецов В. Г. Наукова етика та академічна свобода : навч. посіб. для аспірантів. Київ : Академвидав, 2024. 220 с.
10. Литвин С. В. Правова відповідальність за порушення академічної доброчесності : монографія. Запоріжжя : ГУУП, 2023. 195 с.

11. Мазур О. Г. Протидія плагіату в цифрову епоху: інструменти та методи. Вінниця : ВНТУ, 2022. 136 с.
12. Мельниченко О. А. Академічне письмо: від ідеї до публікації з дотриманням етичних норм. Харків : ХНЕУ, 2021. 174 с.
13. Ніколаєв Є. Б. Академічна доброчесність: інформаційний бюлетень для науковців. Випуск 2021-2025. Київ : Скептик, 2025. 112 с.
14. Онищенко Н. М. Юридична дефініція академічної доброчесності в законодавстві України. Київ : Наукова думка, 2022. 230 с.
15. Павлова О. І. Етика наукової комунікації : підручник. Рівне : НУВГП, 2024. 208 с.
16. Рибалка В. В. Чесність науковця: психологічний та педагогічний виміри. Полтава : ПНПУ, 2023. 150 с.
17. Сидорчук Т. М. Культура наукового цитування : довідник. Івано-Франківськ : ПНУ, 2021. 98 с.
18. Терещенко Л. В. Академічна доброчесність у закладах вищої освіти : практичний посібник. Миколаїв : МНУ, 2024. 182 с.
19. Шестакова Н. М. Дослідницька доброчесність в аспірантурі : посібник. Чернівці : ЧНУ, 2022. 140 с.
20. Шліхта Н., Шліхта І. Основи академічного письма : методичні рекомендації. Київ : НаУКМА, 2021. 84 с.
21. Яковенко Г. В. Цінності академічної спільноти в сучасній Україні. Житомир : Вид-во ЖДУ, 2023. 216 с.

Англомовні джерела

22. Eaton S. E. Plagiarism in Higher Education: Tackling Tough Topics in Academic Integrity. Santa Barbara : ABC-CLIO, 2021. 243 p.
23. Eaton S. E. Handbook of Academic Integrity. 2nd ed. Cham : Springer Nature, 2023. 1958 p.
24. Gallant T. B. Academic Integrity in the Age of Artificial Intelligence. New York : Routledge, 2024. 210 p.
25. Glendinning I., Foltýnek T. Academic Integrity in Eastern Europe: Beyond Corruption and Plagiarism. London : Edward Elgar Publishing, 2022. 280 p.
26. Hamilton M. Research Ethics and Integrity for Social Scientists. 2nd ed. London : SAGE Publications, 2023. 320 p.
27. Macfarlane B. Higher Education Student Ethics: Global Perspectives. New York : Springer, 2024. 250 p.
28. Morris E. A Research Agenda for Academic Integrity. Cheltenham : Edward Elgar Publishing, 2021. 256 p.
29. Pecorari D. Teaching to Avoid Plagiarism: How to Promote Good Academic Writing. 2nd ed. London : Open University Press, 2022. 215 p.
30. Sutherland-Smith W. Plagiarism, the Internet and Student Learning. 3rd ed. London : Routledge, 2024. 264 p.

Додаткова література

31. Бернацька Н. В. Авторське право в науковій діяльності. Київ, 2022. 120 с.
32. Васильєв С. В. Етика використання штучного інтелекту в науці. Суми, 2024. 95 с.
33. Закон України «Про академічну доброчесність» (проект від 2024 р.). URL: [офіційний сайт ВРУ].
34. Кодекс академічної чесності університету : методичні вказівки / уклад. А. І. Іванов. Черкаси, 2023. 45 с.
35. Методичні рекомендації щодо забезпечення академічної доброчесності в ЗВО / МОН України. Київ, 2021. 62 с.
36. Мороз О. М. Феномен «фабрик дисертацій» та методи боротьби з ними. Луцьк, 2023. 110 с.
37. Назаров І. В. Міжнародний досвід запобігання академічному плагіату. Харків, 2022. 148 с.
38. Положення про забезпечення академічної доброчесності в науковій діяльності. Чернігів, 2024. 38 с.

39. Процедури перевірки наукових робіт на наявність плагіату : посібник / уклад. Р. О. Петров. Херсон, 2021. 76 с.
40. Сацик В. І. Стратегії розбудови культури доброчесності в університетах. Київ, 2022. 132 с.
41. Степанюк К. В. Академічне есе: правила оформлення та етика. Львів, 2023. 88 с.
42. Ткаченко О. В. Взаємодія наукового керівника та аспіранта: етичний аспект. Київ, 2025. 115 с.
43. Федорченко А. С. Відповідальність наукових установ за доброчесність досліджень. Дніпро, 2024. 140 с.
44. Шевченко Н. І. Конфлікт інтересів у науковій експертизі. Київ, 2022. 102 с.

Англомовні джерела

45. Bretag T. Critical Perspectives on Academic Integrity. Adelaide : University of South Australia, 2021. 190 p.
46. Curtis G. J. The Psychology of Academic Misconduct. London : Academic Press, 2023. 240 p.
47. Dawson P. Defending Assessment Security in a Digital World. London : Routledge, 2021. 185 p.
48. Lancaster T. Contract Cheating in Higher Education. London : Palgrave Macmillan, 2022. 210 p.
49. Stoesz B. M. Academic Integrity Policy Analysis. Winnipeg : University of Manitoba, 2024. 160 p.
50. Webber K. L. Student Misconduct and Digital Technologies. New York : Springer, 2023. 225 p.

Список інтернет-ресурсів

1. Національне агентство із забезпечення якості вищої освіти (НАЗЯВО) – розділ «Академічна доброчесність»: naqa.gov.ua
2. Проект сприяння академічній доброчесності в Україні (SAIUP): saiup.org.ua
3. Офіс доброчесності НАЗК (освітні курси): prosvita.nazk.gov.ua
4. EdEra – Онлайн-курс «Академічна доброчесність»: ed-era.com
5. International Center for Academic Integrity (ICAI): academicintegrity.org
6. European Network for Academic Integrity (ENAI): academicintegrity.eu
7. Council of Europe – ETINED (Ethics, Transparency and Integrity in Education): coe.int
8. COPE (Committee on Publication Ethics): publicationethics.org
9. Research4Life – доступ до наукових баз для українських дослідників: research4life.org
10. Plagiarism.org – інформаційний ресурс про плагіат та цитування: plagiarism.org
11. Retraction Watch – база даних відкликаних наукових статей: retractionwatch.com
12. Prometheus – курс «Академічна доброчесність в університеті»: prometheus.org.ua
13. Unicheck Україна – блог про культуру академічної чесності: unicheck.com/uk-ua
14. World Conference on Research Integrity (WCRI): wcrif.org
15. Дія.Освіта – курс «Академічна доброчесність для вчителів та науковців»: osvita.diia.gov.ua